

[סגור חלון](#)

כשל מערכות

על הסאגה הבלתי נגמרת של מכל האמוניה בחיפה

יובל אזולאי 2/8/17

המציאות של השנים האחרונות מלמדת שבכל הקשור לסאגה הבלתי נגמרת של מכל האמוניה בחיפה, כל סיכום הוא בסופו של דבר רק סיכום ביניים. סביר להניח שגם הודעתו הדרמטית של הבעלים של חיפה כימיקלים, המיליארדר היהודי-אמריקאי ג'ולס טראמפ, על סגירת החברה ופיטורי 800 עובדיה - היא לא המילה האחרונה. לא מן הנמנע שמדובר בעוד אמצעי להפעלת לחץ על הממשלה, או לחילופין - בסך הכול הזמנה לסבב נוסף של משא ומתן.

ציני ומכוער? לזכותו של טראמפ יאמר שהוא לומד מהטובים ביותר. כבר עשו זאת לפניו, וכפי שהדברים נראים כאן גם יעשו זאת אחריו. למה? כי זה עובד לא רע.

הלב יוצא אל מאות עובדי חברת הענק הזאת, באתרי הפעילות שלה במישור רותם ובמפרץ חיפה, שנאבקים כעת על מטה לחמם. הם שסוחבים חודשים על גבי חודשים את אי-הוודאות לגורלם התעסוקתי, מעל ראשם מרחפת חרב הפיטורים, והם שמשלמים את מחיר הסחבת וחוסר האונים של חיפה כימיקלים ושל רשויות המדינה. הם ששוגרו להפגין נגד החלטות קודמות על סגירת מכל האמוניה, נשלחו להתייצב בחזית המאבק כי זה מצטלם טוב, נשמע מרגש ומעורר אמפתיה, סביר להניח שלא בלי עצה צמודה ומועילה של יועצי תקשורת ממולחים ומקושרים היטב (רק נזכיר, שלפני שנים אחדות כשהתרוצצו שמועות עקשניות על כוונת טראמפ למכור את חיפה כימיקלים, אותם עובדים תבעו שוב ושוב תשובות מאותה הנהלה וקיבלו כתף קרה).

האם העובדים האלה יעשו כעת שימוש ב"טיפ" שקיבלו משופט בית המשפט העליון, חנו מלצר, ולפיו ייתכן שעומדת להם, כמו גם לשורה של מפעלים שתהליך הייצור שלהם תלוי באספקה סדירה של אמוניה, הזכות לתבוע את חיפה כימיקלים על כך שלא נערכה מבעוד מועד לסגירת המכל? השופט מלצר בעצמו הזכיר באחרונה לכל המעורבים בפרשה שכבר בתחילת חודש מארס השנה החברה נדרשה להיערך למצב החדש - מצב שמכל ענק, שנוי במחלוקת, שפועל בלי רישיון עסק ומלא באמוניה הוא לא חלק ממנו. ומה עשתה עם זה חיפה כימיקלים? כלום. חוץ מלאיים, כמובן, בפיטורים של עובדים או בעצירת המשק בגלל שאמוניה לא תניע את גלגלי התעשייה.

לפני ימים אחדים גם המשרד להגנת הסביבה - הרגולטור בכל הסיפור הזה - נשטף במקלחת של צוננים בידי השופט מלצר כשהעיר שלעתים קרובות, מדי, הרגולטור קיבל את עמדת המפוקח, ולפרקים אפילו שינה את גישתו הרגולטורית הבסיסית גם בלי פשר - וזאת כדי להתאימה לדרישות של הנתון לביקורתו.

יש, כנראה, מוצא לבעיית אספקת האמוניה למשק: בטווח הארוך בהקמת מפעל לייצור אמוניה בדרום, ובטווח הקצר ביבוא של חומר הגלם הנחוץ כל כך באמצעות איזו-טנקים. אז מדוע חיפה כימיקלים לא השתתפה במכרז שניהלה המדינה להקמת מפעל לייצור אמוניה? מדוע חיפה כימיקלים לא מייבאת אמוניה באיזו-טנקים? היא הרי גם לא ביקשה, לפחות לא

באופן רשמי, אישור כזה מהמשרד להגנת הסביבה. לפני ימים, כשעו"ד יוסי בנקל טען בבית המשפט כי בשיחה שקיים עם מנכ"ל המשרד להגנת הסביבה, שמואל דנציגר, על בקשה אפשרית כזאת הוא נענה "על גופתי המתה". היה זה דנציגר שהעיר וקרא לעבר בנקל מהקהל: "לא היה ולא נברא".

לפחות יש את מערכת המשפט שמנהלת, הלכה למעשה, את המשבר המתמשך הזה שבינתיים מתאפיין כשל מערכות כללי, בחוסר רצון לקבל החלטות ובשחקנים שתפקידם לכדרר בכדור ובחרו לבעוט אותו למגרשים של אחרים.